

[Vejen.]

hus er krævet likvideret, og hvorledes begrundes, at smaa lokale Foreninger, de saakaldte Arbejds- og Produktionsfællesskaber, ligeledes efter Ordre likvideres? Og endelig: Hvorledes vil Ministeren bringe disse Likvidationer i Overensstemmelse med Lovgivningens Bestemmelser om Borgernes Ret til at danne Foreninger i ethvert lovligt Øjemed samt med Bestemmelserne om Domstolens Ret til at paakende Øvrighedsmyndighedernes Grænser?

A. Svensson: Naar jeg har bedt om Ordet ved denne Lejlighed, skyldes det først og fremmest, at jeg kunde ønske at fremsætte nogle Bemærkninger vedrørende Amtsradsvalgene i de sønderjyske Landsdele.

De i Foraaret afholdte Amtsradsvalg henlede igen en Gang Opmærksomheden paa Forholdene i vort Grænseland. Man hæftede sig ganske rigtigt ved den Fremgang i det tyske og det nazistiske Stemmetal, som kunde konstateres den 12. Marts, men det er forstemmende at se, at dansk Offentlighed gennemgaaende endnu ikke er paa det rene med, hvad der ligger bagved. Det ene Sted bebrejdede man den danske Befolkning, at den ikke var mødt tilstrækkeligt frem ved Valgbordene, og det er saa sandt, saa sandt, men det oplyser jo ikke noget om, hvorfor det er gaaet, som det er. Andetsteds opfordrede man til at slutte mere op om det kulturelle Arbejde i Grænseområdet, om vore nationale Foreninger. Ogsaa det er tiltrængt. Der er nok at gøre baade Nord og Syd for Grænsen, hvis der blot var Midler til det. Men det aldeles afgørende for Nordslesvigs Vedkommende, de ekstraordinært store økonomiske Vanskeligheder, har man ikke Øje for, eller man gaar let hen over det som noget, der alligevel ikke kan ændres stort ved. Og saa er det dog i første Række her, Tampen brænder. Jeg har Gang paa Gang i dette høje Ting gjort opmærksom netop paa denne Side af Sagen, men, som jeg før sagde, i al Almindelighed er Erkendelsen heraf ikke trængt igennem.

Ligesom der i det bevægede Foraar 1933, da den slesvig-holstenske Nazisme løb Storm mod Grænsen, var to Navne, der traadte særlig i Forgrunden, nemlig Dr. Sievers og Pastor Peperkorn, saaledes har der ogsaa i indeværende Foraar, da der er foregaaet et stærkt tysk-nazistisk Fremstød op gennem Nordslesvig, kunnet udpeges to Navne, som har været i Spidsen for den tysk-nazistiske Agitation, nemlig den hjemmetyske Publicist Dr. Lorenz Christensen og Gaardejer Deichgräber. Den Udvikling, disse to Mænd har

gennemgaaet i de senere Aar, er et iøjnefaldende Bevis for, hvad Skade den økonomiske Misère har voldet danske Interesser i Nordslesvig. Dr. Lorenz Christensen begyndte før Krigen som Medarbejder ved den tysk-slesvigske Presse, fortsatte med at studere Nationaløkonomi ved tyske Universiteter og har efter Krigen opholdt sig i længere Tid her i København, hvor han var velset i danske intellektuelle Kredse af vidt forskellig Indstilling. Hans Holdning over for Danmark var paa det Tidspunkt præget af megen Velvilje, og med Hensyn til det sønderjyske Spørgsmaal var han overdentlig maadeholden i sine Anskuelser. Jeg skal her minde om, at han i et Interview med en Embedsmand i dette høje Ting, daværende Redaktør Thorsen ved „Fyns Tidende“, i Tiaaret for Genforeningen om Begivenhederne i 1920 udtalte, at vel vilde han have foretrukket en Grænserregulering fremgaaet af en direkte Forhandling mellem Danmark og Tyskland, men at det maaske nok havde været umuligt for Danmark i hin Periode at opnaa en saadan Forhandling.

Endvidere skal jeg nævne, at han i „Jydsk Tidende“s Genforeningsnummer samme Aar gjorde sig til Talsmand for — det er hans egne Ord — „at bevare en rolig og værdig Agtelse over for alt, hvad der er dansk.“

Om Gaardejer Deichgräber gælder, at han har gaaet paa dansk Landbrugsskole og for ikke alt for længe siden regnede sig som hørende til den dansksindede Del af Befolkningen. Saavel Dr. Lorenz Christensen som Deichgräber har gennem Aarene været meget optaget af den økonomiske Proces i de sønderjyske Landsdele, og samtidig med at de har arbejdet sig ind i en stadig stigende Forbitrelse over det haarde Pres, Krisen har udøvet over for den i Forvejen økonomisk og paa andre Maader svage Grænsebefolkning, et Pres, der unægtelig rummer store Farer for en tidligere stolt og rankryget Bondestand, er de blevet glødende tyske Nationalsocialister, en Kursændring, der for Deichgräbers Vedkommende er resulteret i, at han blev opstillet som tysk Spidskandidat ved Amtsradsvalgene i Sønderborg Amt og som den første tyske Repræsentant efter Genforeningen valgt ind i Sønderborg Amtsråd.

Men dermed har jeg endnu ikke tegnet en tilstrækkelig bred Baggrund for de sønderjyske Amtsradsvalg. Kort før Jul i Fjor udsendtes i Kommission hos en københavnsk Boghandler en Bog af Dr. Lorenz Christensen paa over 300 Sider, hvis Titel er „Nordslesvig venter, Grænselandets økonomiske Trængsler under det danske Finanstyre“. Jeg har fra første Færd karakteri-